

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tertia Seraphica Vinea, Sive Tertius Ordo De Poenitentia
à S.P.N. Francisco institutus**

Pauck, Engelbert

Coloniae, 1720

Num. 34. Quomodo distinguatur Ordo Terriariorum à Confraternitate? & an
Professio Tertiariorum sit Votum obligans sub peccato?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64103](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64103)

Quare præfens liber, instructio, & doctrina de Tertiariis principaliter dirigitur ad eas tantum personas; quæ sub obedientia, vel directione Ministri Generalis totius Ordinis degunt, nec palmites sunt alterius Vineæ etiam Franciscanæ, sub cura & vigilantia alterius Custodis, vel agricolæ collocatæ per S. Sedem, sine ulla, cum nostra Religione (quoad gubernium) unitate, vel communione; suos enim quisque sciet dirigere alumnos; nec honestum satis videbitur, velle falcem mittere in messem alienam; quando omnes intactos in suis juribus, titulis, & prærogativis intendimus venerari, & ab omnibus honoratos gaudebimus circumspicere.

Divisio autem hujus tertii Ordinis de Pœn. in tres Status, sub unâ eadémque appellatione, & diversis Statutis (prout exigit diversa Statuum conditio, videri potest in *Brevi: Clem. 7. Ad uberes. Pauli 3. Ad fructus. dato 5. Non. Jul. 1547.* In quo ultimo extensè continentur, tam Statuta Fratrum & Monialium tertii Ordinis, Vota Religionis emittentium) ex quibus duo primi Status conflantur; (quàm etiam Tertiiorum utriusque sexus talia vota non emittentium, & in propriis ædibus commorantium. Bull. Leonis X. *Inter cetera* 13. Bullar. To. 1. Nos juxta Domini voluntatem pretiosum à vili separantes. De quibus plura dicentur C. sequent.

CAPUT XI.

Quomodo distinguatur Ordo Tertiiorum à Confraternitate Chordæ, & aliis Confraternitatibus?

Et

An Promissio, & Professio Tertiiorum sit votum obligans sub peccato, distinctum à Proposito?

XXXIV. **R** Esp. cum Officiali Curia C. 14. quo ad Confraternitatem *Vinea Seraphica.*

Chordigerorum distingui à tertio Ordine de Pœnitentia. Nedom: quia hic ab ipso B. P. FRANCISCO anno 1221. originem habuit; ille verò ab ejusdem Seraphici Patris Filio *Sixto V.* ut patet ex dicta constitutione: *Ex superna.* Sed etiam, quia Chordigeri fune duntaxat à Superioribus benedicto cinguntur, & quibusdam solis Statutis ab Ordinario approbatis; non autem Regulâ, à summâ Sede approbatâ reguntur. Cùm ex opposito Tertiarii hujusmodi Regulâ gubernentur, & præter Chordam (quam iis expressè concedunt Statuta C. 3. à *Paulo III. Constit. Ad fructus. 5. Non. Jul. 1547. Director. 3. Ord. pa. 28. n. 16. Et ab Innocentio XI. confirmata 28. Jun. 1686.* Utuntur etiam Habitu distincto, vel saltem amplo Scapulari juxta locorum consuetudinem, ad quem solummodo debent recipi per habentem potestatem à Ministro Generali, uti ait *Paulus III. in Constit. ad fructus C. 2.* Imò Tertiarii emittunt votum, faciuntque professionem voventes Regulam ab Ecclesia Catholica approbatam in manus Prælati, in facie Ecclesiæ; servant Annum Novitiatus; quo completo admittuntur ad approbatum istum verum à summis Pontificibus tertium Ordinem, ab omnibus, & singulis Confraternitatibus distinctum.

Forma Professionis Tertiiorum.

E Go Frater (Soror) promitto Deo omnipotenti B. Mariae semper Virgini, & B. P. Francisco, omnibus Sanctis, & tibi Pater; observare toto tempore vite meae Regulam Fratrum (Sororum) de Pœnitentia, institutam à S. P. Francisco, & per Papam Nicolaum IV. confirmatam; & promitto me servaturum omnia divina Præcepta, ac etiam satisfacturum [ut convenit] de transgressionibus, quas contra hunc vivendi modum

F

com-

committam; cum, & quoties à meo Visitatore interpellatus (interpellata) fuero.

Quæ forma Professionis est ad normam dispositionis C. 2. ejusdem Regulæ à Nicolao IV. approbatæ ad constit. *Sup. montem*. Cum autem idem Nicolaus IV. in C. 20. Regulæ dicat: *Ceterum in præmissis omnibus (ad qua Fratres vestri Ordinis ex divinis Præceptis, vel Statutis Ecclesie tenentur) nullum ipsorum ad mortalem culpam volumus obligari; sed impositam sibi Pœnitentiam pro transgressionis excessu promptè humilitate excipiat, & efficaciter exequatur.*

Hinc oritur difficultas: an illud votum observandi Dei Mandata sit verum votum, per quod inducatur nova obligatio ad observanda Præcepta divina; adeo: ut (si Professus hanc Regulam aliquod Præceptum transgrediatur) committat duplex peccatum; alterum causâ Præcepti transgressi; alterum ratione voti violati, & de hac circumstantia teneatur se accusare in confessione? Ratio difficultatis est, quod omne verum votum obligationem inducat in conscientia, aliàs esset quædam voti fictio, & stulta promissio. De quo *Vid. Sanch. in Decal. L. 4. C. 1. n. 24.* ideòque ad hanc difficultatem respondent *Port. V. Tertiari. n. 5. Peyrin. To. 1. de Privil. in constit. 18. Jul. p. 2. §. 2. n. 2. Lezan. To. 1. p. 2. C. 14. n. 12. Donatus Praxi Regul. To. 2. pa. 2. t. 16. q. 8. quo ad tenorem. c. 20. Regulæ à Nicol. 4. in dicta Constit. confirmata P. Gaud. Kerckhoven in Stat. gen. c. 7. f. 25. n. 3. Official. Curie C. 52. Quoad Tertiarios. Tamb. in Decal. l. 3. c. 11. & Gob. To. 3. Oper. Moral. p. 1. Casu 1. n. 7.* quod hi Tertiarii licet utantur verbo (*voveo*, vel *promitto*.) vi illorum verborum tamen, tum ex intentione Papæ, tum ex parte Prælatorum Ordinis, ad Professionem acceptantium, tum ex parte profitentium, nullam novam obligationem contrahant, quoad culpam; nec ef-

se propriè votum, sed tantum analogicè. Quare tò *voveo*, vel *promitto*, idem valet, ac propono. Vel si aliquo modo sit promissio; tantum est promissio quædam generalis, & communis, similis illi, quam in Baptismo omnes faciunt, abrenunciandi Diabolo, & pompis ejus, seu non pecandi, quod non inducit specialem obligationem. Sicque (ait *Portel*) responsum fuit Conimbricæ 1608. per sex Doctores. Sicque intelligit *Portel* cum Officiali Curie, non tantum de obligatione ad mortale, sed nec ad veniale peccatum. Nam licet *Nicolaus IV.* declaret: nihil in illa Regula obligare ad culpam mortalem, taceat autem de culpa veniali; communiter tamen id ita receptum est, ut Regula tertii Ordinis nequidem ad culpam venialem obliget. Prout Pontifices varii id declararunt apud *Lezan. sup. & Offic. Curie in 13. Constit. Leonis X. Inter cetera Bull. To 1.* Omnia & singula in præsentì Regula sunt Consilia ad salvandas facilius Animas Viatorum, & nulla sunt obligatoria ad peccatum mortale vel veniale, nisi quis humano vel divino Jure foret obligatus. Obligantur tamen Fratres & Sorores de Pœn. facere pœnitentias sibi à Superioribus impositas, quando desuper requiruntur.

Quare similiter & cum *Marchant. in Expos. Reg. 3. Ord. C. 2. q. 4.* Illam Tertiariorum Professionem continere verum votum, adeòque obligationem aliquam, in Conscientia causare, & substantialiter distingui à Proposito. Notum enim est ex Theologia; posse voventem etiam materiam gravem se ad solam venialem culpam, posse etiam se ad solam pœnam obligare. In priori casu erit verum & absolutum votum; at in posteriori conditionatum; tuncque propriè & directè vovetur pœna sub conditione delicti futuri.

Dum ergo nostri Tertiarii vovent servare Man-

Mandata Dei, & satisfacere pro transgressione Regulæ (prout convenit) idque eo modo, quo Regula obligat, dici potest; quòd transgrediendo Mandata Dei (præter culpam omnibus eadem transgredientibus communem) insuper contrahant vel culpam venialem istius voti, vel saltem, quòd sub peccato veniali teneantur implere pœnitentiam sibi pro transgressione Regulæ à legitimo Superiore impositam. Sicque (quomodocunque sumatur) votum Tertiiorum erit verum votum, scilicet absolutum, vel conditionatum. Nec vota similia nova sunt in Ecclesia Dei. Nam Dominicani vovent vivere juxta Constitutiones sui Ordinis, & tamen (*ut ait S. Tho. 2.2. q. 186. A. 9. ad prim.*) hæc constitutiones ex genere suo non obligant ad culpam nec mortalem, nec venialem, sed solum ad pœnam taxatam sustinendam, utique quia non fuit mens Pontificis eas confirmantis, illos aliter obligare. Ex quibus patet, quàm suave sit jugum hujus Regulæ, quam profiteri aliquando timent anxie conscientie, ne novas obligationes incurrant, sed tales piarum mentium more culpam timent, ubi nullum est culpæ periculum. Tertii enim Ordinis præcipuum Institutum hoc est, ut Fratres & Sorores finito anno Probationis confiteantur, servare Regulam his comprehensam, quòd nimirum catholicè & sanctè vitam instituere satagant, Dei Præcepta, certaque quædam jejunia, & abstinencias observent, Horas Canonicas, vel certum numerum Orationum Dominicalium recitent, viliorique Habitu (prout tamen Superioribus visum fuerit) utantur. Ità verò hæc præscribuntur; ut amantem invitent, transgressorem autem duplicis peccati reum non constituent, nec quæcunque aliorum istius Regulæ Præceptorum prævaricatio culpam inducat; sed tota Regula tantum ad pœnam à Superiore, Visitatore, aut

Confessario impositam, humiliter, perse loquendo, implere tenebuntur. Prout generaliter circa ejusmodi Regulas, & Statuta ad pœnam obligantia tradit *Cajet. 2. 2. q. 189. A. 9. in Com. D. 3. Rhoderiq. nosser To. 1. qq. Reg. q. 10. A. 6.* & alii plures; qui etiam per se loquendo sustinent probabile, quòd nequidem sub veniali teneantur similes pœnas implere.

CAPUT XII.

De Exemptionibus Tertiiorum, Privilegio Canonis & Fori, Sepulturæ eorumdem, & administratione Sacramentorum.

XXXV. **P**Ræter Tertiarios claustrales, vel Pros Religiosos, & Religiosas, essentialia vota in Religione approbatâ emittentes: *Leo X. Constit. Dum intrâ. 22. edita in Concil. Lateran. meminit, & plura disponit circa alios Tertiarios, & Tertiarias vota solemnia non emittentes; pro ut sequitur.*

Fratres & Sorores Tertii Ordinis in propriis ædibus habitantes, Sepulturam (ubi voluerint) eligere valeant; sed die Paschatis tantum Eucharistiam; nec non Extremam Unctionem, ceteraque Ecclesiastica Sacramenta (Sacramento Pœnitentiæ duntaxat excepto) à proprio Sacerdote recipere, & onera, quæ Laicis incumbunt, perferre eneantur, ac in foro sæculari coram iudicibus sæcularibus conveniri possint. Collegialiter autem viventes, seu cum Claustralibus habitantes, ac mulieres virginalem, seu cælibem, aut castam vidualem, expresso voto, & sub dicto Habitu vitam ducentes privilegiis (quibus Fratres Ordinis Habitum tertiæ Regulæ gestantes gaudent) etiam gaudere debent.